gemeente roerdalen

Beleidskader Zonne- en Windenergie gemeente Roerdalen 2021-2030

Versie: concept 1.0

23-04-2021

Inleiding

Het landschappelijke karakter van Roerdalen is één van de belangrijkste kenmerken van onze gemeente. Aankomende jaren staan we in Roerdalen voor verschillende grote opgaves die invloed hebben op de leefomgeving van Roerdalen. Het is van belang dat het landschappelijke karakter van Roerdalen blijft behouden en wordt beschermd, zodat we hier ook in de toekomst van kunnen genieten.

Twee van de opgaven waar Roerdalen voor staat zijn verminderen van de CO_2 uitstoot en de energietransitie. Het klimaat verandert en de effecten van klimaatverandering zijn waarneembaar, ook in Roerdalen. Daarom willen we in de gemeente Roerdalen in 2030 49% en in 2050 95 % minder CO_2 uitstoten ten opzichte van 1990. Hiermee sluiten we aan bij de doelstelling van het Klimaatakkoord [1].

De Europese commissie en het Europees Parlement bereikten in april 2021 een akkoord over een Europese Klimaatwet. Hierin staat een nog grotere ambitie om de CO2 uitstoot ter verminderen, dan ik ons Nationaal Klimaatakkoord. (55% minder CO2-uitstoot in 2030). Geen reden dus om af te wachten op anderen of nieuwe technologie. We nemen onze verantwoordelijkheid en willen actief ons aandeel leveren in de energietransitie. Daarnaast betekent verder uitstel dat onze opgave op termijn alleen maar groter wordt. We moeten dan immers in kortere tijd een groter aandeel duurzame energieopwekking realiseren. Zonneparken en windmolens zijn op dit moment de meest betaalbare vormen van grootschalige duurzame energieopwekking. Andere vormen, zoals groene waterstof, zijn wel in ontwikkeling maar voorlopig nog geen realistisch alternatief. Met alleen zon op dak leveren we onvoldoende op, al heeft dat natuurlijk onze voorkeur. Daarom willen we de komende jaren de aanleg van zonnevelden mogelijk maken. Ook willen we gaan verkennen of en op welke manier we windmolens kunnen bouwen in Roerdalen.

In het actieplan “Duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2019-2022” staat dat we het gebruik van fossiele brandstoffen gaan beperken, energie besparen en dat we ruimte maken voor duurzame energie [2]. Opwekken van duurzame energie levert een belangrijke bijdrage aan het verminderen van onze CO_2 uitstoot. Dat doen we samen met onze ondernemers, inwoners en andere belanghebbenden. In dit beleidskader “Zonne en Windenergie gemeente Roerdalen 2021 - 2030” beschrijven we de uitgangspunten en randvoorwaarden voor initiatiefnemers die met duurzame energie in Roerdalen aan de slag willen. Behoud van ons waardevolle landschap staat daarin centraal.

De uitgangspunten en randvoorwaarden zorgen ervoor dat een nieuw zonneveld op een passende manier aan het landschap van Roerdalen wordt toegevoegd. Het landschappelijke karakter blijft zo veel mogelijk behouden en beschermd. En daar waar mogelijk zelfs versterkt. We beoordelen de initiatieven voor de ontwikkeling van een zonneveld aan de hand van een beoordelingsmatrix. Voor de eventuele ontwikkeling van windenergie starten we een apart proces. We lichten dit in hoofdstuk 4 toe.

CONCEPT

[1] 1. Actieplan “Duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2021 - 2030”
[2] Met duurzame energie wordt in dit beleidskader bedoeld: zonne- en/of windenergie die in Roerdalen op een duurzame/groene manier wordt opgewekt.

Dit beleidskader geeft geen concrete voorkeurslocaties voor de ontwikkeling van zonne- of windenergie aan. De beoordelingsmatrix is geen onderdeel van dit beleidskader. We maken deze matrix in afstemming met de raadswerkgroep. Het college stelt de matrix vast nadat de gemeenteraad dit beleidskader heeft vastgesteld.

We kijken in dit beleidskader vooruit tot 2030. De energie-opgave rijkt veel verder, tot 2050 en daarmee dus ook onze opgave. Met dit beleidskader bieden we initiatiefnemers de mogelijkheid om in Roerdalen projecten voor duurzame energie op te zetten. We sturen op kwaliteit en behoud van het landschappelijk karakter van onze gemeente. En op lokale betrokkenheid en eigenaarschap. Zo zorgen we voor balans. We willen dat niet alleen de lasten, maar ook de lusten onze inwoners ten goede komen

De technologische en maatschappelijke ontwikkelingen rond de energietransitie volgen elkaar in een hoog tempo op. Nieuwe toepassingen van technologieën zoals waterstof en aquathermie zullen de komende jaren hun bijdrage aan de energietransitie gaan leveren. Ook zien we in de praktijk zowel positieve als uitdagende ontwikkelingen rond de energietransitie. Positief is dat inwoners op eigen initiatief tot plaatsing van zonnepanelen op hun dak overgaan. Zorgwekkend is de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. In delen van Nederland is al niet meer voldoende ruimte om nieuwe initiatieven voor duurzame energie aan te sluiten op het net. We blijven deze ontwikkelingen volgen. Waar nodig stellen we het beleid de komende jaren bij. Met dit beleidskader zetten we in Roerdalen de eerste stap om de energietransitie ruimtelijk in te passen. We volgen qua ambitie en doelstellingen het nationaal tempo en voorkomen dat we de komende jaren achter de feiten aan gaan lopen en een inhaalslag moeten maken. Op deze manier kunnen we het landschappelijke karakter van Roerdalen behouden, beschermen en misschien zelfs versterken!

Bij de ontwikkeling van dit beleidskader is rekening onder anderen gehouden met:

- De Regionale Energie Strategie;Met vaststellen van dit beleidskader sluiten we aan op en leveren we onze bijdrage aan de RES. Door het ontwikkelen van duurzame zonne- en windprojecten wordt in de regio in 2030 voor 1.200 gigawatt uur aan duurzame energie gerealiseerd. Projecten moeten in 2025 vergund zijn. Momenteel werken we in de RES aan een regionaal afsprakenkader. Hierin staat hoe we met de samenwerking en programmering van grootschalige opwekprojecten [3] willen omgaan.
- De Provinciale en Gemeentelijke omgevingsvisie;
- De aanpak Roerdalen in Balans (“Investeren in duurzaamheid en om te renderen”).

3 Meer dan 50 zonnepanelen op dak. Meer dan 10 ha zonnepanelen op land. Meer dan 2 windturbines van 3,5MW.

CONCEPT

Inhoudsopgave

Inleiding 2
Inhoudsopgave 4
1.Proces van tot stand komen 5
2.Kern van het beleid 6
3.Energietransitie en ambitie in Roerdalen 10
4.Ontwikkeling Windenergie 13
5. Voorwaarden voor de ontwikkeling van zonnevelden 16
6.Vervolgstappen 20
7.Zijwegen/bijvangst 21
Bijlage 1 22

CONCEPT

1.Proces van tot stand komen

De opwekking van duurzame energie via zonne- en windenergie heeft effect op de (be-)leefomgeving van Roerdalen. Daarom hebben we inwoners en andere belanghebbenden actief betrokken in de verschillende fasen van deze beleidsontwikkeling Samen doen!

Fase 1 Opstarten en informatie ophalen: tot juli 2020

Tijdens deze fase stond de bewustwording, kennisontwikkeling en het ophalen van de eerste gedachten en meningen centraal. We voerden gesprekken aan de hand van vragen als “Waar willen we wel ontwikkelingen toelaten? En waar niet? En waarom dan niet?” En over wat inwoners belangrijk vinden bij ontwikkelingen , zoals participatie. Hiervoor organiseerden we een enquête en werksessies. Ook konden inwoners een digitale masterclass over duurzame energie volgen.

Fase 2 Ontwikkelen en consultatieronden: juli – maart 2021

Met de informatie uit fase 1 hebben we de eerste schetsen van het beleidskader getekend. We hielden rekening met andere beleidsontwikkelingen, zoals de Gemeentelijke Omgevingsvisie en de RES. De hoofdlijnen van beleidskader zijn aan de gemeenteraad, de raadswerkgroep, de inwoners en belangenorganisaties gepresenteerd.

Fase 3 Afronden beleidskader ”Zonne- en Windenergie gemeente Roerdalen 2021 - 2030”: maart – april 2021

Nader toe te voegen

Dit beleidskader is een optelsom van de eerste schetsen plus de inbreng uit de diverse bijeenkomsten met inwoners, raadswerkgroep en belangenorganisaties. We hebben hun inbreng zo veel mogelijk verwerkt, tenzij het haaks stond op onze opgave en aanpak. Daarmee hebben we dit beleidskader, ondanks de coronabeperkingen, met betrokkenheid van zoveel mogelijk inwoners vormgegeven.

CONCEPT

2.Kern van het beleid

In juli 2020 hielden we een online enquête onder de inwoners van de gemeente Roerdalen. We wilden peilen wat de inwoners in het algemeen van de energietransitie vinden en wat ze bij de ontwikkeling van windparken en zonnevelden belangrijk vinden. Enkele conclusies uit de gegeven antwoorden van 74 respondenten:

- Meer dan de helft vindt het belangrijk dat Roerdalen energieneutraal wordt (56%);
- Ongeveer de helft is voorstander van alleen zonnevelden (47%);
- Weinig voorkeur voor alleen windparken (4%);
- Landschap is zeer belangrijk bij ontwikkeling van windparken en/of zonnevelden (83%);
- Meer dan de helft is bereid actief te zijn in het proces van realisatie van windparken en/of zonnevelden (43%);
- Ongeveer de helft wil informatie of meebeslissen over Zon en Wind (57%).

We hebben de aanleg van windmolens en zonnevelden nodig om de ambitie van de Energietransitie te realiseren. Deze ontwikkeling heeft een grote impact op ons landschap. Het landschap dat door de eeuwen heen is gevormd en dat door de inwoners wordt gewaardeerd. Ook het landschap dat voor toerisme en zijn cultuurhistorische elementen belangrijk is

Dit zijn de belangrijkste ruimtelijke kenmerken van de gemeente Roerdalen :

- Landschappelijk karakter met een groot aandeel bos en natuur;
- Agrarisch gebruik van het buitengebied;
- 6 Kernen met een eigen karakter;
- Diverse buurtschappen;
- Harde gemeentegrenzen door de aanwezigheid van de A73 en de landsgrenzen met Duitsland.

Het landschappelijk karakter van Roerdalen wordt op verschillende onderdelen in provinciale en gemeentelijke beleidsnotities gewaardeerd en beschermd. In tabel 1 staat een overzicht. Elk onderdeel kent zijn eigen criteria. Ook de bescherming verschilt per onderdeel. Zo heeft bijvoorbeeld een Natura 2000 status een hogere bescherming dan de blauwgroene mantel. Er zijn aparte procedures nodig om in deze gebieden ontwikkelingen mogelijk te maken.

CONCEPT

Het landschappelijke karkater van Roerdalen is via de volgende onderdelen van de Provinciale en Gemeentelijke omgevingsvisie gewaardeerd.

Provinciale omgevingsvisie	Gemeentelijke omgevingsvisie
Natura 2000	Bebouwde kom
Natuurnetwerk	Beekdallandschap
Stiltegebieden	Robuuste ecologische verbindingszones
Groen blauwe mantel	

Tabel 1: landschappelijke waarden.

Oppervlakten gemeente Roerdalen	
Uitsluitingsgebieden	6.600 hectaren
Potentiegebieden	2.300 hectaren
Totaal gemeente Roerdalen	8.900 hectaren

Tabel 2: oppervlakten gemeente Roerdalen (afgerond).

Het bijbehorende kaartmateriaal staat in bijlage 1.

De optelsom van alle gebieden met landschappelijke waarden leidt tot onderstaande kaart 1. Deze gebieden noemen we Uitsluitingsgebieden. We vinden ontwikkelingen voor Zon en Wind vanuit de ruimtelijke kaders in de Uitsluitingsgebieden ongewenst.

De gebieden die geen Uitsluitingsgebieden zijn, noemen we Potentiegebieden.
In de Potentiegebieden is tot 2030 voldoende ruimte voor de ontwikkeling van zonnevelden. Concreet betekent dit, dat ontwikkelingen voor Zon en Wind in de Potentiegebieden zouden kunnen. Het betekent niet dát dergelijke ontwikkeling gaan plaatsvinden. Initiatiefnemers van zonnevelden binnen de Potentiegebieden zullen aan strenge voorwaarden moeten voldoen. We willen immers het landschappelijk karakter van Roerdalen behouden en daar waar mogelijk zelfs versterken.
De strenge voorwaarden waaronder de ontwikkeling van zonnevelden mogelijk is, lichten we toe in hoofdstuk 5.

Voor de eventuele opwekking van windenergie volgen we apart proces. Dit lichten we toe in hoofdstuk 4.

CONCEPT

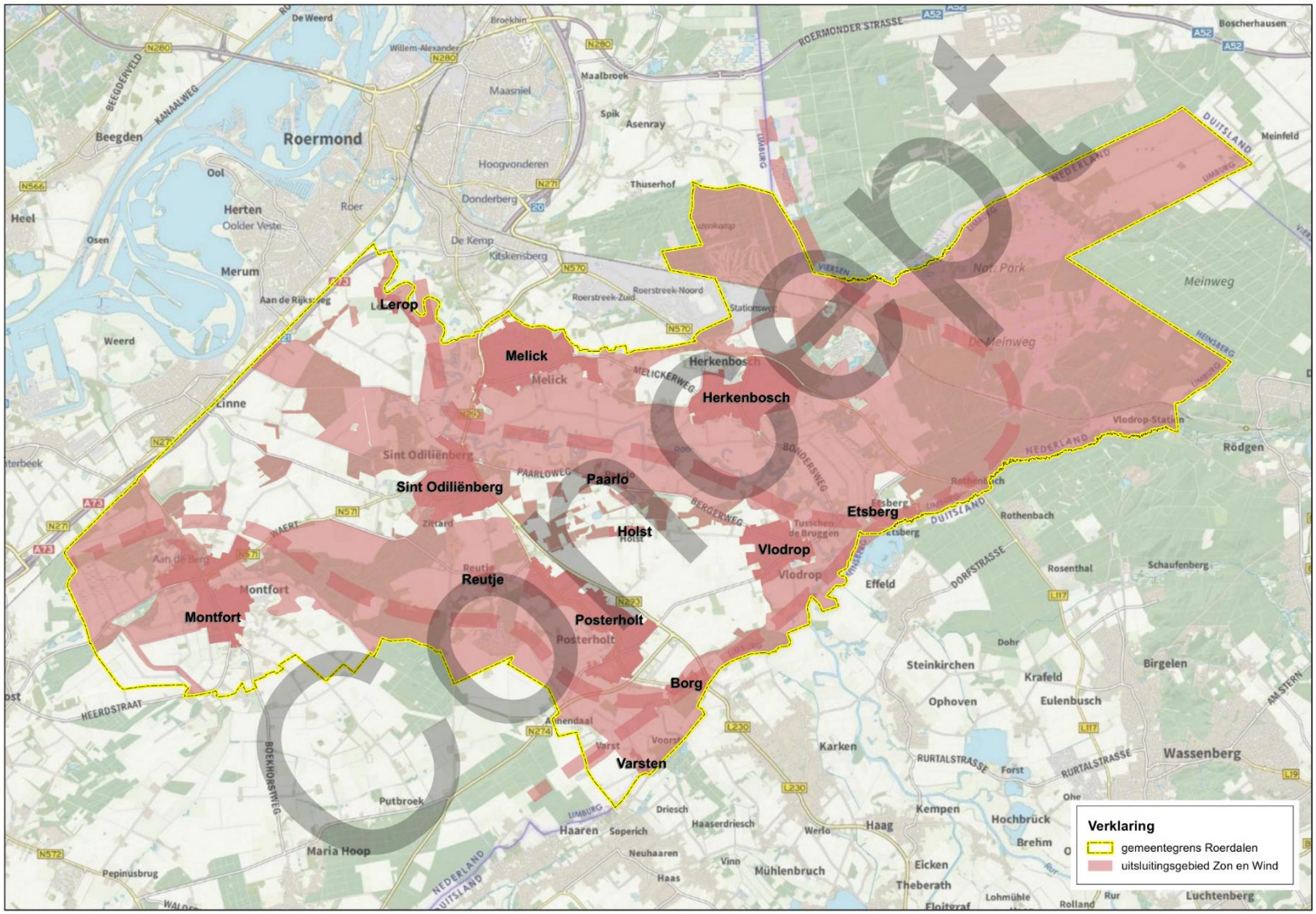

Kaart 1: In rood: Uitsluitingsgebieden Zon en Wind

SAMEN DOEN!
jij, wij, allemaal

De Uitsluitingsgebieden zijn de gebieden waarvan de landschappelijke waarden zijn erkend en beschermd in provinciale en gemeentelijke beleidsnotities. Daarnaast zijn er ook andere gebieden waar de ontwikkeling van Zon en Wind praktisch of juridisch niet mogelijk is:

- De kernen, buurtschappen, clusters van woningen en bedrijven en individuele woningen en bedrijven;
- Bedrijfsterreinen.

Tijdens diverse informatieronden werd de aanwezigheid van de windmolens in Duitsland nabij het Meinwegplateau genoemd. Daarbij is de vraag gesteld, waarom zowel het Nationaal Park De Meinweg als het ten oosten gelegen gebied daarvan als één geheel als Uitsluitingsgebied wordt ingetekend. Door de aanwezigheid van de windmolens in Duitsland is het weidse en landschappelijke karakter toch al aangetast, wordt gesteld. In hoofdstuk 4 gaan we hier op in.

CONCEPT

3.Energietransitie en ambitie in Roerdalen

In het Actieplan Duurzame Energie Roerdalen 2019 – 2022 heeft het gemeentebestuur de ambitie uitgesproken aan te sluiten bij ambities van de Klimaatwet: in 2030 49% en in 2050 95 % minder CO_2 uitstoten ten opzichte van 1990. Dat doen we via drie sporen (Dit noemen we de trias energetica):

1. Beperk het energieverbruik door verspilling tegen te gaan;
2. Maak maximaal gebruik van energie uit duurzame bronnen, zoals wind-, water-, en zonne-energie;
3. Maak zo efficiënt mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen om in de resterende energiebehoefte te voorzien

1. *Aansluiten bij de nationale ambitie van reductie CO2 uitstoot: 49% in 2030 en 95% in 2050*
2. *Inzet op minder energie verbruiken heeft hoogste prioriteit*
3. *Gevolgd door opwekking van duurzame energie*
4. *Energie besparen en opwekken in hele gemeente stimuleren*
5. *Als gemeente zelf het goede voorbeeld geven*
6. *Voordat we keuzes maken over grootschalige opwek via zonneparken en windturbines, brengen we onze lokale opgave in beeld en vertalen we dit in lokaal beleid op maat.*

Tabel 3: Ambitie Roerdalen (blz. 11, paragraaf 3.2)

In dit beleidskader geven we invulling aan de onderdelen 1., 3., 4. en 6. uit het Actieplan Duurzame Energie Roerdalen 2019 – 2022 (zie tabel 3).

Het nationale Klimaatakkoord is een uitwerking van de Klimaatwet. Daarin staat voor het onderdeel ‘Afspraken voor Elektriciteit’ dat in 2030 70% van het elektriciteitsverbruik uit hernieuwbare bronnen komt: windturbines op zee, op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken. Wij stellen voor deze ambitie te volgen.

In de toelichting op deze ambitie hebben we in het actieplan de volgende punten opgenomen:

- Doel is Roerdalen leefbaar, groen en aantrekkelijk houden;
- We willen in Roerdalen invulling geven aan de opgaven uit het Klimaatakkoord en de RES, met zonneparken en/of windturbines;
- We leveren lokaal maatwerk voor de mogelijke locaties voor grootschalige opwekking van duurzame energie.

CONCEPT

In dit beleidskader zijn deze accenten naar landschappelijke waarden vertaald die we willen beschermen. Dat doen we door waardevolle gebieden uit te sluiten. En door aan initiatieven voor zonnevelden strenge voorwaarden te verbinden.

We hebben het elektriciteitsverbruik in Roerdalen in 2020 bepaald op 255 TJ (71,5 miljoen kWh) [4]per jaar. Dit is ongeveer 14,5% van het totale jaarlijkse energieverbruik in Roerdalen. We gaan er van uit dat, ondanks besparingen en efficiënter gebruik van stroom, het elektriciteitsverbruik de komende jaren zal toenemen tot 300 TJ in 2030. We hebben rekening gehouden met factoren die zorgen voor een toename en afname van het gebruik (tabel 4).

Uitgangspunten elektriciteitsverbruik in Roerdalen in 2030	
Toename:	Afname:
Elektrisch koken	Aanpassing gedrag
Elektrisch verwarmen	Nieuwe inzichten
Elektrisch vervoer	Besparingsmaatregelen
Autonome groei	Efficiency

Tabel 4: criteria berekening elektriciteitsverbruik in 2030.

De vertaling van de gemeentelijke ambitie van de energietransitie betekent dat we tot 2030 75 ha aan zonnevelden moeten aanleggen (zie tabel 5). In deze oppervlakte is het te realiseren Zonnepark Montfort (± 15 ha) niet meegerekend. Ook de aanleg van zonnepanelen op daken is niet meegerekend. Hoe meer zon op dak wordt gerealiseerd, des te minder is de aanleg van zonnevelden nodig.

CONCEPT

[4] https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard (2021)

Vuistregels om mee te rekenen	
Verwacht verbruik in 2030	330 TJ per jaar
Ambtitie duurzame opwekking	230 TJ per jaar
Opbrengst 1 ha zonneveld	1 mWh
1 mWh	3,24 TJ per jaar
Opbrengst 75 ha zonneveld	240 TJ per jaar

Tabel 5: rekenmodel.

De streefoppervlakte van 75 ha is zowel een minimum (ambitie van 70% van het elektriciteitsverbruik in 2030) als een prognose voor 2030, op basis van het elektriciteitsverbruik dat in 2020 werd gepresenteerd. Inclusief de criteria voor toe- en afname (tabel 4). Na vaststelling van dit beleidskader zal een herberekening plaatsvinden aan de hand van actuele gegevens over het elektriciteitsverbruik in Roerdalen en de gerealiseerde oppervlakten aan zonnepanelen Zon op Dak tot en met 2021. Elk jaar zullen we deze gegevens actualiseren, zodat de vertaling van de gemeentelijke ambitie van de energietransitie naar ontwikkeling van nieuwe zonnevelden op de voet kan worden gevolgd.

Een volledige evaluatie in 2025:

- In hoeverre is de Opgave Energietransitie gerealiseerd?
- Is bijstelling van het Beleidskader “Zonne- en Windenergie gemeente Roerdalen 2021 - 2030” nodig?

We zullen het beleidskader aanpassen als de strenge voorwaarden te beperkend blijken te zijn om aan de ambities te voldoen. Of als blijkt dat de strenge voorwaarden te ruim zijn opgesteld.

Tijdens de informatieavonden is enkele malen het voorstel gedaan over de mogelijkheden van Zon op Dak meer informatie te verstrekken en te overwegen Zon op Dak te promoten en te stimuleren. Deze voorstellen nemen we mee bij de uitwerking van dit beleidskader.

CONCEPT

4.Ontwikkeling Windenergie

De impact van de aanwezigheid van windmolens op de omgeving is groot: de windmolen zijn van verre te zien, het zoefgeluid van de bladen kan als storend worden ervaren en slagschaduw kan een negatief effect hebben op gewassen, woongenot en verblijfsbeleving. De keuze óf en waar windmolens in Roerdalen zullen verrijzen, vraagt een zorgvuldig afwegingsproces met een uitgebreid participatieproces:

- Procedureel met alle inwoners van Roerdalen;
- Omgevingsparticipatie (met directe betrokkenheid van omwonenden);
- Afstemming met belangenorganisaties.

Als we besluiten windmolens te bouwen, spelen de volgende onderwerpen in de besluitvorming van de locatiekeuze een rol:

- Beleidskader “Zonne- en Windenergie gemeente Roerdalen 2021 - 2030”;
- Regionale afstemming met buurgemeenten;
- Clustering van meerdere windmolens op één locatie.

Op dit moment leveren windmolens een hoger financieel rendement dan zonnevelden en de rentevergoedingen bij bankinstellingen. Dit is onderdeel van onze afweging, omdat we voor het project Roerdalen in Balans zoeken naar structurele nieuwe inkomsten voor de gemeente. Dan komen ook andere vragen aan de orden, zoals

- Wie is initiatiefnemer?
- Wie wordt eigenaar?
- Wie wordt exploitant?

Sporadisch dienen particulieren initiatieven in voor de installatie van een “kleine” windmolen voor de opwekking van elektriciteit voor eigen gebruik. Deze initiatieven vallen buiten de reikwijdte van dit beleidskader. Ze zullen de normale procedure uit de Omgevingswet volgen.

CONCEPT

Andere omstandigheden waar we in Roerdalen rekening mee moeten houden, zijn de reeds aanwezige windmolens in Duitsland nabij het Meinwegplateau. Daarnaast onderzoekt de gemeente Echt-Susteren de mogelijkheden voor windmolens. Onder andere langs de zuidelijke grens van Roerdalen nabij Montfort. Vanzelfsprekend vinden overleggen hierover met het gemeentebestuur van Echt-Susteren plaats. Deze bestaande en nog te ontwikkelen windmolens in de buurgemeenten hebben ook impact op de leefomgeving van Roerdalen. Afhankelijk van de impact van deze molens op ons landschap zouden we wellicht het uitsluitingsgebied Meinwegplateau als potentiegebied willen overwegen. Omdat de leefomgeving en het landschappelijk karakter daar al zijn aangetast.

Tijdens de bijeenkomsten met de raadswerkgroep en de inwonerbijeenkomsten zijn vragen gesteld over de Meinwegplateau als Uitsluitingsgebied. Dit Uitsluitingsgebied bestaat uit drie onderdelen:

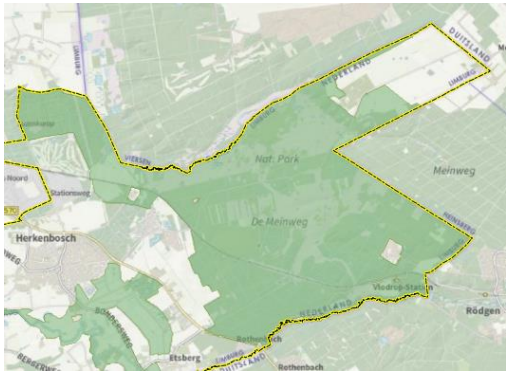

Kaart 2: Nationaal Park De Meinweg: Natura 2000-gebieden

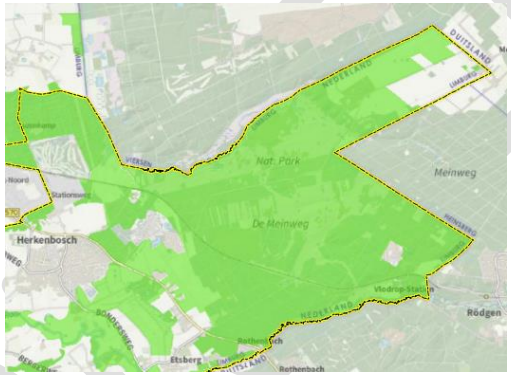

Kaart 3: Nationaal Park De Meinweg en omgeving: Natuurnetwerk Limburg

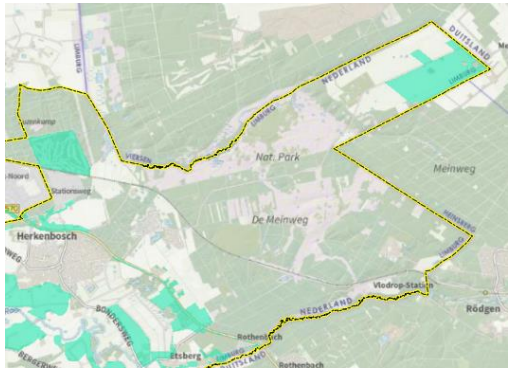

Kaart 4: Nabij Nationaal Park de Meinweg: Groenblauwe mantel

CONCEPT

Toelichting Natura 2000-gebieden: De Natura 2000-gebieden vormen een selectie binnen het Natuurnetwerk Limburg. Hier ligt de absolute nadruk op de natuurwaarden: het zo spoedig mogelijk en verantwoord bereiken van een gunstige staat van instandhouding van de soorten en habitatten. Vanuit Europa geldt een strenge wet- en regelgeving die gericht is op beheer en bescherming van de natuurwaarden.

Toelichting Natuurnetwerk Limburg: De Limburgse natuurgebieden zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het Natuurnetwerk Limburg is gelegen in delen van beekdalen, op hellingen en op veen- en stuifzandgebieden van de hoger gelegen gebieden. In het Natuurnetwerk Limburg wordt ingezet op een goede kwaliteit en bescherming van de natuur met een bijzonder accent op bedreigde Limburgse dier- en plantensoorten en bieden van mogelijkheden voor natuurbeleving.

Toelichting Groenblauwe mantel: De gebieden liggen als een soort mantel tussen en om het Natuurnetwerk Limburg. Het zijn gebieden waar we goede combinatiemogelijkheden zien voor duurzame vormen van (kringloop) land- en tuinbouw en andere economische functies, vooral door hergebruik van reeds aanwezige monumentale en beeldbepalende gebouwen. De focus ligt hier op het versterken van het klimaat adaptieve karakter met meer ruimte voor de beken en Maas, de biodiversiteit en kernkwaliteiten van het landschap.

Vanwege de beschermde status van dit gebied nemen we het nu op als uitsluitingsgebied voor zon en wind. Omdat vlak over de grens in Duitsland al windmolens staan is het landschappelijk karakter van dit gebied al aangetast. Daarom gaan we in de uitwerking van het onderdeel windenergie de (on)mogelijkheden, voor- en nadelen van de bouw van windmolens op het Meinwegplateau wel onderzoeken.

CONCEPT

5. Voorwaarden voor de ontwikkeling van zonnevelden

Limburgse zonneladder

Op 15 december 2020 hebben Gedeputeerde Staten de Omgevingsvisie Limburg vastgesteld en ter besluitvorming aan Provinciale Staten aangeboden. De vaststelling door Provinciale Staten is voorzien op 18 juni 2021. Een belangrijk onderdeel in de Omgevingsvisie is de Limburgse Zonneladder. De kern van de Limburgse zonneladder is om bij de ontwikkeling van nieuwe zonnevelden eerst te inventariseren of andere opties haalbaar zijn en dan pas landbouwgronden en natuurgebieden in te zetten. De opwekking van duurzame energie via zonnepanelen moet zoveel mogelijk in deze volgorde gebeuren:

1. “Zon op Dak” (en op gevels);
2. onbenutte terreinen in bebouwd en onbebouwd gebied (zoals stortlocaties);
3. buitengebied anders dan landbouw of natuur;
4. landbouwgronden;
5. uitsluitingsgebieden zoals waterwingebieden en Natura 2000 gebieden.

Wij sluiten met ons beleidskader aan op dit provinciaal beleid. Dat betekent niet dat voorlopig alleen zon op dak mogelijk is in Roerdalen. De opgave waarvoor we staan (vooral ook na 2030) is zo groot dat dit niet haalbaar is door alleen zonnepanelen op daken aan te leggen. We zullen dus enerzijds blijven stimuleren dat zoveel mogelijk zonnepanelen op daken worden aangelegd, maar anderzijds ook de realisatie van zonnevelden mogelijk maken.

CONCEPT

Strenge voorwaarden

De vraag is: hoe zorgen we ervoor dat door de ontwikkeling van nieuwe zonnevelden het landschappelijk karakter in Roerdalen behouden blijft of zelfs waar mogelijk versterkt wordt?
Het antwoord op deze vraag wordt in dit beleidskader gegeven: door de toepassing van strenge voorwaarden waaronder de ontwikkeling van zonnevelden mogelijk wordt gemaakt. De strenge voorwaarden lichten we toe:. Het gaat in dit beleidskader op de hoofdlijn. We werken deze voorwaarden uit in een aparte beoordelingsmatrix. Deze matrix wordt in juli 2021 vastgesteld door het college van B&W.

Strenge voorwaarde 1: het te ontwikkelen zonneveld moet passen in de schaal, de sfeer en de maatvoering van het landschap waar het zonneveld deel van gaat uitmaken.

Toelichting: We vinden zowel een zeer kleinschalig zonneveld in een grootschalig gebied, als , als een grootschalig zonnenveld dat is ingeklemd tussen een mozaïek van landschapselementen onwensenlijk.

Strenge voorwaarde 2: het te ontwikkelen zonneveld moet landschappelijk worden ingepast:

- Inpassen directe (be-)levingsfactoren;
- Stimuleren biodiversiteit;
- Stimuleren waterberging en – infiltratie.

Toelichting: het te ontwikkelen zonneveld moet zowel visueel als vanuit de landschappelijke beleving in de omgeving opgaan. Daarbij is extra aandacht voor stimuleren van de biodiversiteit en de berging en infiltratie van hemelwater ter plaatse een vereiste.

Strenge voorwaarde 3: meervoudig ruimtegebruik.

Toelichting: deze eis komt gedeeltelijk overeen met de tweede trede van de Limburgse Zonneladder. In de gemeente Roerdalen geldt dat bij omzetting van (bijvoorbeeld) agrarische gronden naar een zonneveld, de nieuwe invulling een functie aan het landschap zelf of aan de beleving van het landschap moet toevoegen. Deze functie kan onder andere vanuit culturele, educatieve of toeristische doeleinden worden gemotiveerd. De combinatie van een stortlocatie en een zonneveld zoals door Attero voorgesteld, is hiervan een goed voorbeeld.

CONCEPT

Strenge voorwaarde 4: het te ontwikkelen zonneveld moet aantoonbaar waarden toe voegen:

- Landschappelijke elementen;
- Maatschappelijke ontwikkeling;
- Coöperatieve realisatie;
- Ontwerpen en toepassing compensatieregeling.

Toelichting: de toevoeging van een zonneveld zal aan het landschappelijk karakter van Roerdalen een verandering teweeg brengen, ondanks de landschappelijke inpassing (Strenge voorwaarde 2). Het is aan de initiatiefnemer om in zijn planvorming ruimte vrij te maken (financieel, organisatorisch, fysiek ter plekke of elders) en aantoonbaar te maken welke toegevoegde waarde het te ontwikkelen zonneveld voor (de inwoners van) de gemeente Roerdalen heeft.
We gaan uit van minimaal 50% coöperatief (net als in het Klimaatakkoord)

Strenge voorwaarde 5: privaatrechtelijk borgen in anterieure overeenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente Roerdalen of in privaatrechtelijke overeenkomst tussen initiatiefnemer en landeigenaar:

- Onderhoud en werking technische installatie;
- Onderhoud en landschappelijke inpassing;
- Toevoeging maatschappelijke meerwaarde;
- Ontmanteling na beëindiging;
- Coöperatieve realisatie;
- Participatie bij concrete planontwikkeling.

Toelichting: het ruimtelijk kader van dit beleidskader is niet het instrument om privaatrechtelijke aspecten voor te schrijven. Toch worden deze onderwerpen genoemd, omdat ze bij de scorebepaling vanuit de beoordelingsmatrix worden meegenomen.
Deze voorwaarden hebben voornamelijk tot doel de continuïteit van good housekeeping en het maatschappelijk draagvlak van het zonneveld te borgen.

CONCEPT

Deze 5 strengen voorwaarden zijn allemaal van toepassing bij de ontwikkeling van een zonneveld (dus én- én).
In de beoordelingsmatrix werken we de strenge voorwaarden nader uit. Ook bepalen we de wegingsfactor en waardering per voorwaarde. Initiatieven die de hoogste scoren behalen mogen worden uitgewerkt. Zowel de beoordelingsmatrix als de procedure voor het indienen van initiatieven werken we dit voorjaar uit. Het college neemt hierover een besluit na vaststelling van dit beleidskader.

We hebben bij de strenge voorwaarden geen rekening gehouden met de beschikbaarheid van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Het is vanzelfsprekend dat initiatiefnemers zelf eerst bij de netbeheerder checken of hun initiatief op een tussenschakelstation kan worden aangesloten.

Een volledige evaluatie van het Beleidskader “Zonne- en Windenergie gemeente Roerdalen 2021 – 2030” zal in 2025 plaatsvinden.

CONCEPT

6.Vervolgstappen

Uit het bovenstaande volgen drie concrete vervolgstappen. Die willen we uitgewerkt hebben vóórdat dit beleidskader is vastgesteld in de gemeenteraad:

1. Opstarten participatieproces Wind;
2. Concretiseren strenge voorwaarden Zon;
3. Concretiseren procedure marktconsultatie Zon.

Ad 1. Opstarten participatieproces Wind

Tijdens dit proces moet eerst de keuze te worden gemaakt, of het wenselijk is dat binnen de gemeentegrenzen van Roerdalen windmolens zullen verrijzen. Daarna komen de vragen over “hoeveel” en “waar”. Deze beantwoording van deze twee vragen zijn aan elkaar gekoppeld.
Daarna komt de vraag over “wie” aan de orde.

We gaven al aan dat de aanwezigheid van windmolens een grote impact op de omgeving heeft. Participatie van alle inwoners van Roerdalen, van specifiek de bewoners/gebruikers/eigenaren van locaties waar de windmolen zouden kunnen worden geplaatst en van belangenorganisaties zullen we goed borgen in het proces .

Ad 2. Concretiseren strenge voorwaarden Zon

Ad 3. Concretiseren procedure marktconsultatie Zon (juli 2021 gereed)

We werken de strenge voorwaarden uit in een beoordelingsmatrix, zodat ze concreet worden. Aan elke van de voorwaarden wordt een waardering gehangen. Het initiatief dat de hoogste score haalt, kan het plan uitwerken en indienen. Hiervoor maken we een stappenplan met planning .
Ook stellen we criteria op over de fasering en realisatietermijnen: een goede balans tussen voortvarend en beheersbaar.

CONCEPT

7.Zijwegen/bijvangst

Tijdens de informatieavonden zijn spontaan ook andere onderwerpen aan de orde gekomen. De drie meest in het oog springende zijn deze:

1. Onderzoek naar andere duurzame energiebronnen: zoals waterstof, aquathermie;
2. Indien de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk ontoereikend is de komende jaren, wat is dan het alternatief: kinetische energie in mijnschachten, andere methoden van decentrale opslag?
3. Regulier periodieke consultatie inwoners: continue proces, met z'n allen weten we meer en komen we verder!

CONCEPT

Bijlage 1

Kaart 1 Uitsluitingsgebied

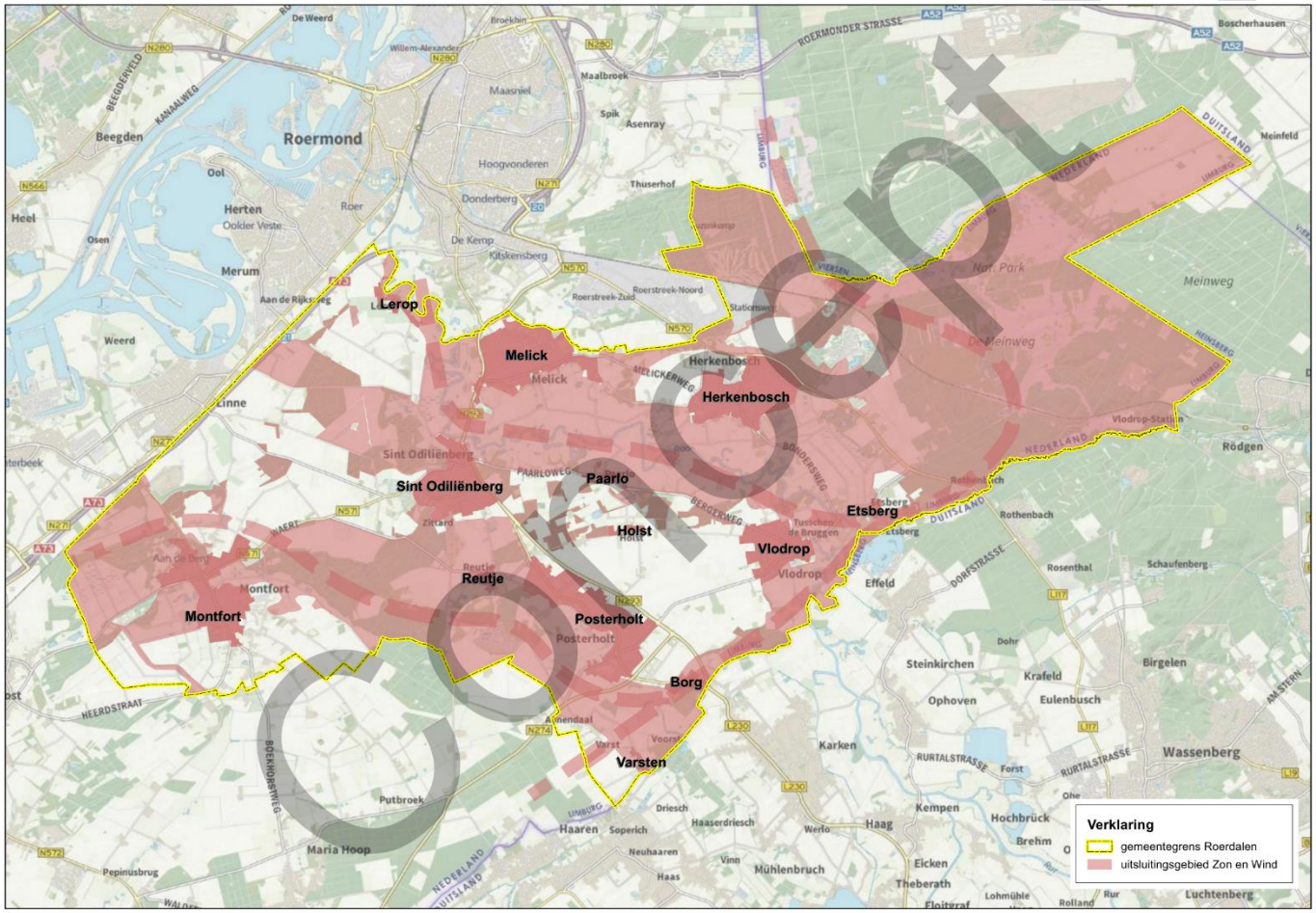

concept

Kaart 2 Kernen en Buurtschappen

concept

Kaart 3 Natura 2000

Concept

Kaart 4 Natuurnetwerk

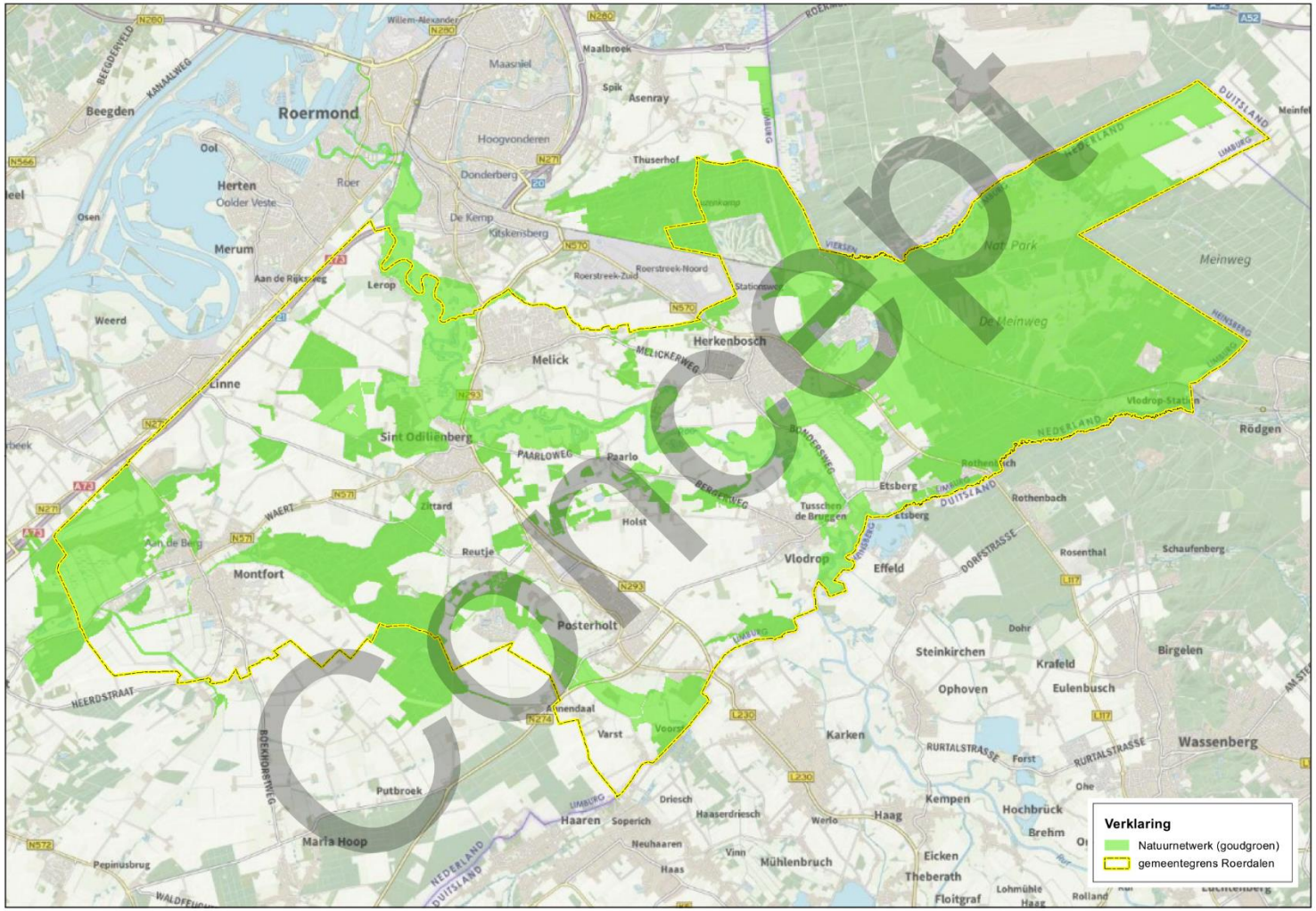

Concept

Kaart 5 Groen blauwe mantel

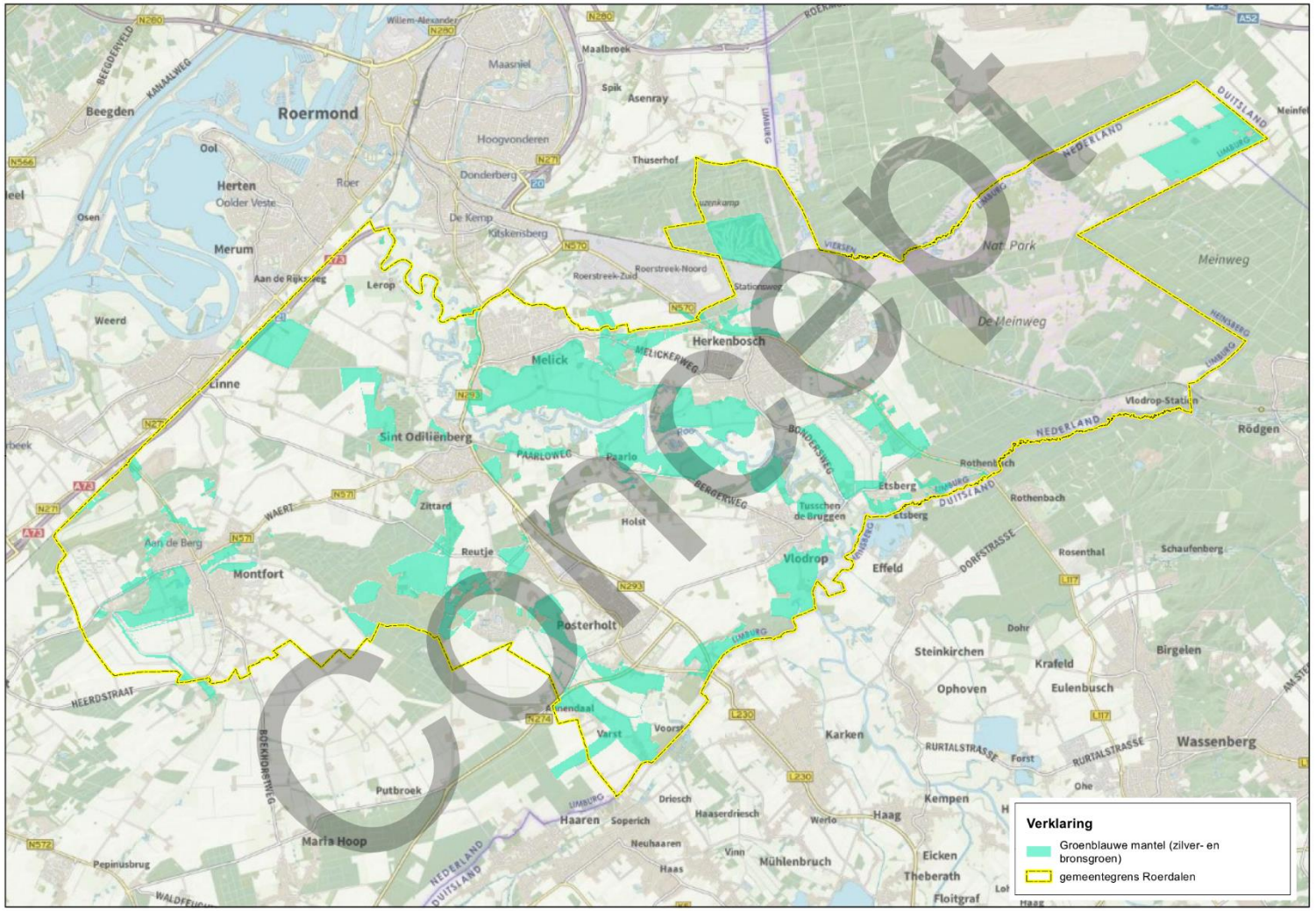

concept

Kaart 6 Stiltegebieden

concept

Kaart 7 ecologische verbindingszone

concept